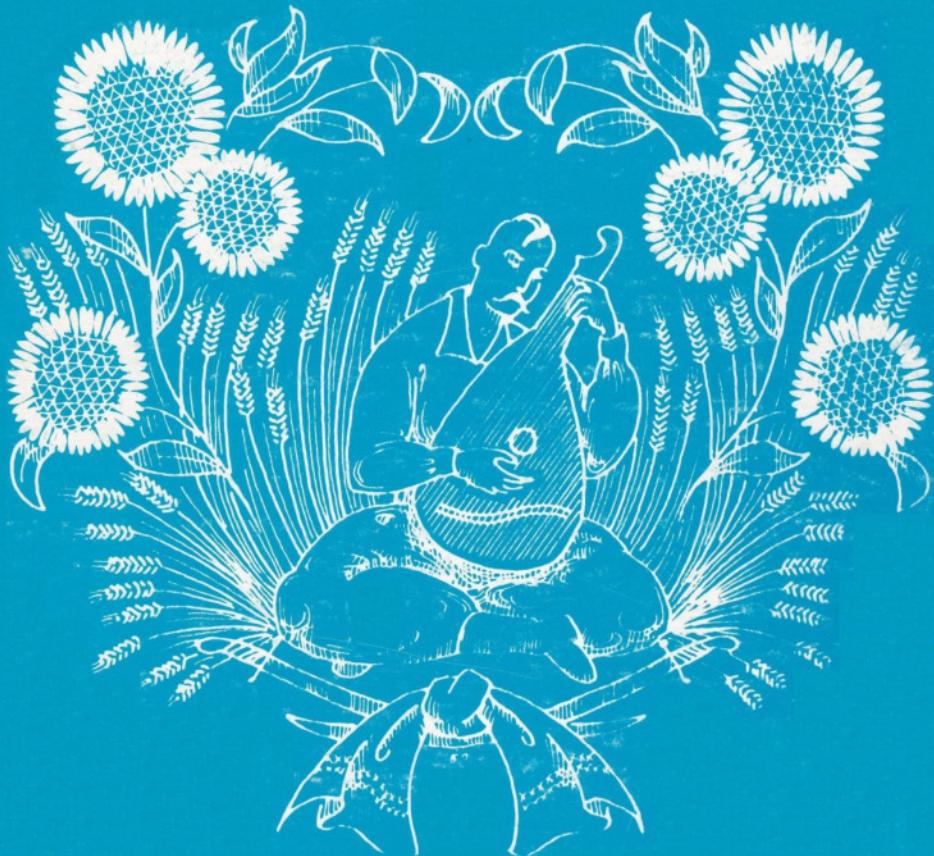

Музикально-Літературний Журнал
Bandura
Бандура

“БАНДУРА”

КВАРТАЛЬНИК

Видав Школа Кобзарського Мистецтва
в Нью-Йорку

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ
Школи Кобзарського Мистецтва

Редакція застерігає за собою право скроочувати статті та правити мову. Статті, підписані авторами не обов'язково висловлюють погляди чи становище Редакції. Передрук дозволений за поданням джерела.

Графічне оформлення: В. Пачовський

“BANDURA”

A Quarterly Magazine Published
by the New York School of Bandura

The Publisher reserves the right to edit all submitted materials. Submitted articles, signed by the author, do not necessarily reflect the official views of the “Bandura”.

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ

SUBSCRIPTION PRICE LIST

Америка і Канада:

Річна передплата — \$12.00

Поодиноке число — \$4.00

Інші країни:

Річна передплата — \$17.00

Поодиноке число — \$7.00

U.S. and Canada:

Annually — \$12.00

Per issue — \$4.00

All other countries:

Annually — \$17.00

Per issue — \$7.00

ЧИТАЙТЕ — РОЗНОВСЮДЖУЙТЕ
ПРИСДНУЙТЕ ПЕРЕДПЛАТИКІВ

для

КВАРТАЛЬНИКА
„БАНДУРА”

ПЕРІОДИЧНІСТЬ ВИДАННЯ

квартальника

„БАНДУРА”

залежить тільки від Вас!

Subscription in U.S. Dollars only.

The Bandura Magazine is an important
Quarterly Journal devoted to Ukrainian
folk music. Urge your friends to
subscribe today!

The Bandura Magazine cannot be
published without your support

БАНДУРА

У Ваших руках, дорогі читачі, черговий випуск нашого квартальника. Багато з Вас уже гостинно прийняли його, але випадало б краще представитися, накреслити хоч головні його завдання.

Заголовок натякає на зміст. Усе, що стосується бандури, має місце на його сторінках. „Бандура” має бути органом зв’язку передусім між бандуристами, але також із усіма любителями нашого інструмента.

У „Бандурі” має віддзеркалюватися наша праця, наші старання, наші успіхи, а коли треба, дискусія над причинами невдач. Через різні історичні обставини центр ваги бандуристського мистецтва на еміграції перенісся до англомовних країн, передусім до США та Канади, а також до Австралії. Тут розвинулось жваве творче життя.

Естафету першої київської групи бандуристів привіз сюди Василь Ємець, її перебрали преемники традиції Гната Хоткевича — Полтавської та Київської Капелі — Українська Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка. І ці майстри нашого мистецтва передавали її передають його наступним поколінням. Вони зберегли чистий дух традиції, злагатили її своєю важкою працею і передали її преемникам. На сторінках нашого квартальника окрему увагу присвячуватиметься цим традиціям, цим пionерам нашого мистецтва, які зберегли його в тяжкі роки, коли саме існування нашого інструмента стояло під загрозою заглади.

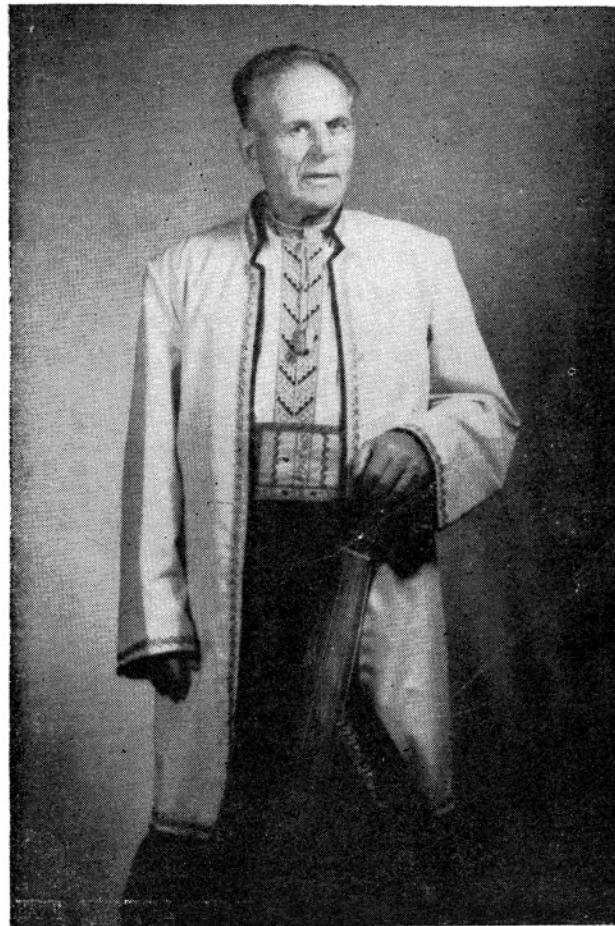
Завдяки цій праці постали нові ансамблі бандуристів. Нераз члени таких колективів передавали це знання ще молодшим поколінням і творили щораз нові капелі. Посіянє зерно зродило в США, Канаді, Аргентині, Австралії, Великобританії, Німеччині, а може й у інших країнах діяспори різні школи, колективи чи солістів. Їхня праця нераз віддзеркалюється в місцевій пресі, але не кожному цікавому вона доступна. А цю працю треба зафіксувати на сторінках „цехового” часопису, щоб усі могли скористати з досвіду наших колег. „Бандура” має стати тим звеном, що єднатиме нас не тільки духовно, але й практично.

Через „Бандуру” цей зв’язок матиме конкретний характер: Тут, починаючи з цього випуска, друкуватиметься школа гри на бандурі по-англійському. Зацікавлення нашим інструментом розширяється поза межі нашої громади, отже є велика потреба такого англомовного підручника. На сторінках „Бандури” найдете всілякі поради; тут познайомитеся із спробами відновлення різних старовинних традицій старої цехової структури.

Амбітна програма, скажете. Безумовно. Та ми вже знаємо, що коли хтось вивчає гру на бандурі, то бере на себе обов’язки, які інші інструменти не накладають. Ми свідомі, що в ній, може більше як у будь-якому інструментові, є душа, колективна свідомість нашого народу. Бандура зобов’язує.

I наша „Бандура” зобов’язує. Не тільки тих любителів, що взяли на себе редакторські обов’язки, але й читачів. Бо врешті це не наш, а Ваш часопис, від Вас залежить його успіх. А лиши Вашими дописами, статтями, порадами Ви запевните успіх нашого квартальника. Поширюйте його серед бандуристів, але також серед шанувальників нашого мистецтва. Тільки при такій співпраці можемо думати про успіх нашої „Бандури”.

ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ

**ВИЗНАЧНИЙ БАНДУРИСТ СУЧАСНОЇ ДОБИ, ПЕДАГОГ,
ДОВГОЛІТНІЙ МИСТЕЦЬКИЙ КЕРІВНИК І ДИРИГЕНТ
КАПЕЛІ БАНДУРИСТІВ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В ДЕТРОЙТІ.**

Дня 17-го січня ц. р. сповнилося 74 роки життєвого і 49 років творчого й мистецького шляху визначного бандуриста-композитора Григорія Трохимовича Китастого. З цієї нагоди редакція журналу „Бандура” сердечно вітає Ювілята, дякує йому за відану й невтомну кобзарську працю, а особливо працю серед молоді, і бажає ще довгих років життєвої радості та успіху на ниві кобзарського мистецтва.

Народився Ювілят в селі Кобеляки на Полтавщині. В 1927 році вступив на вокально-хоровий відділ Полтавського музичного технікуму. Тут ювілят не пропускає нагоди бути на концертах капелі, що нею керував тоді відомий бандурист і письменник Гнат Хоткевич. Тут загострується в нього раніше виявлене бажання стати кобзарем, бути разом з бандуристами. Це бажання здійснюється, коли він вступає до Київського музично-драматичного Інституту ім. М. Лисенка. Він стає спочатку членом Київської капелі бандуристів, а з 1935 року, після злуки найкращих капель, Київської і Полтавської, членом об'єднаної Державної Капелі Бандуристів УРСР. Входить до постійного складу останньої і працює як концертмайстер, а з 1937 року як заступник мистецького керівника. З цього року починається його довголітня праця з Капелою.

Капеля здобуває велику пошану і любов всієї України, вийїжджає за її кордони, концертуючи в Москві у Великому театрі, відвідує головні міста Середньої Азії, Кавказу й Молдавії.

Роки навчання в Полтаві й Києві та кобзарська й композиторська праця в Капелі, були світлими хвилинами в житті Григо-

рія Китастого, але були вони однієчасно й невимовно тяжкими та ہеспокійними, бо позначилися великими трагічними подіями на Україні, як насильне вивезення середнього і заможнього селянства до Сибіру й Азії, заслання і ростріли в зв'язку з процесом СВУ—СУМ-у, загальна примусова колективізація, штучно організований голод, арешти і смертна розправа та вбивство Кірова, „сжовщина” та тотальнє нищення творчої інтелігенції. У періоді від 1935 по 1941 року Капеля пережила п'ятьох директорів, і годі сказати хто з них був кращий. Ось, пише Г. Китастий у своїй недавно опублікованій автобіографії про останнього з них Аронського: „У цій, ззовні маленькій на зріст особі, була сконцентрована вся суть радянської влади. Він дозволив собі будь-коли заходити на приватне мешкання, перевіряв хто і які читає книжки, чи тримаються в кімнаті ікони і т. п. Всяка помічена річ заносив він до „лічного дела”. За час його праці в Капелі найбільше було арештів серед бандуристів

Здавалося, що кобзарство вільно розвивалося, але насправді був постійний тиск на знищенння його національно-народного характеру та його культурномісійного завдання. Вкорочувано вік талановитим майстрям-кобзарям, а серед них завчасно було обірвано й життя самого засновника Полтавської Капелі Гната Хоткевича: у лютому 1938 року його заслано на сибірську каторгу і там замордовано.

З вибухом війни в 1941 році, мистецький шлях Г. Китастого обривається. Його, як також інших членів капелі, замість евакувати, мобілізують до війська. Багато бандуристів гине на

фронті, а Г. Китастий попадає в німецький полон. Після втечі з полону дістається до Києва, де застас рештки складу Капелі (16 осіб). З них і утворюється Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, яку очолив Г. Китастий і якою він керує до сьогодні, ділячи з нею всі успіхи й невдачі.

Капеля на чолі з Г. Китастим промандрювала велику дорогу, що вела через Волинь, концтабір в Гамбурзі, „Ост” — табори й „ДП” табори в Німеччині та більші міста в Європі, Америки, Канади й Австралії.

Скрізь, де тільки їздila Капеля, бандуристи засівали „священі землі” в українських серцях і вселяли в них віру, що правда скоро переможе. Це була титанічна й подиву гідна праця, і ми бачимо і відчуваємо її неоцінені наслідки. Слідами старших бандуристів ідуть наші наймолодші, які спонтанно й нестримно беруться опановувати чаюдійне мистецтво гри на бандурі. Ювіляти, незважаючи на свій поважний вік, завжди знаходить час, щоб допомогти їм, і за це Йому належиться велика подяка, хвала і слава на МНОГІЙ ЛІТА!!!

**СКЛАДАЙТЕ ПОЖЕРТВИ
НА
ПРЕСОВИЙ ФОНД
КВАРТАЛЬНИКА
„БАНДУРА”**

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ У ПЕРТІ АВСТРАЛІЯ

В понеділок, 20 жовтня 1980 р., прилетіла до Перту із Брізбену славна Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, під мистецьким керівництвом маестра Г. Китастого.

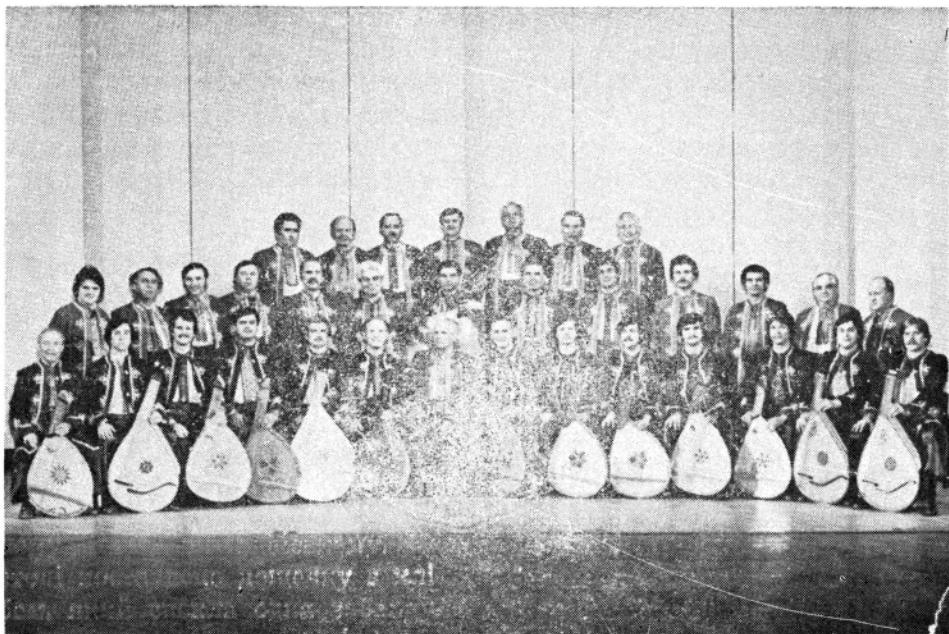
На літунському майдані відбулася пресова конференція з Г. Китастим, а в приміщенні аедрому — для телевізійних станцій (русл. ч. 2 і 9), один з бандуристів демонстрував гру на бандурі.

Ця рідка, унікальна і така міла зустріч була висвітлювана телевізійними станціями (2 і 9) в часі передачі новин, а в щоденнику „Вест Австраліян” були поміщені прихильні нотатки.

О год. 8.15 вечора цього ж дня, на сцену модерної концертової залі входять співаки Капелі в коzaцьких одягах з кер. Г. Китастим, а авдиторія вітає їх бурхливими оплесками. Акустична зала наповнюється чудовими голосами й мелодіями народних, історичних, релігійних, жартівливих і любовних пісень, кожну пісню публіка сприймає спонтанними, довготривалими оплесками, тут-потінням та спорадичними свистами, що очевидно нас вражає та тут як знаємо, це вияв призначення та беззастережного вдovolenня. На настирліні аплявиди ансамбль дав декілька наддатків, а коли п-на Кондаревич вручила диригентові китицю квітів, ансамбль чудово виконав „Волсінг Матілда”, яку на загальне домагання мусів повторити.

Це був дійсно тріумфальний виступ Капелі в Зах. Австралії.

Поодинокі точки програми робили потрясаюче враження на слухачів, а для чужинців — неоцінена реклама української пісні, музичної культури.

The following was written by Edward Prize for the Associated Press in 1949 and appeared under the heading "Ukrainian Chorus Finds a Home".

The original Ukrainian Bandurist Chorus was organized in Poltava in 1923 from single musicians and small bands. It had comparative freedom until the government started to crack down in 1933. A Soviet manager was placed in charge. In the next few years, seven directors were arrested. At least one is reported to have died in a slave labor camp. But during all this time the government was never able to establish a Communist cell in the group.

When the Nazis invaded Ukraine, the chorus was taken to a German concentration camp and assigned to

hard labor. Later, the musicians were taken to other camps and forced to give concerts. They staged 370 performances in 300 days.

After the German surrender, the chorus settled at an American DP camp in Munich. They gave concerts for U.S. troops, but they were beset by a fear that they would be repatriated to the Soviets.

They escaped that fate.

Congress passed a DP bill. Then the United Ukrainian-American relief committee took steps to bring them to this country. It was a long, arduous process, but now all but two members have arrived.

For Americans, the chorus sings its Ukrainian ballads. Director Hryhory Kytasty is also busy arranging American music for the chorus too.

His first adaptation for banduras: the Star Spangled Banner.

ВІДНОВЛЕННЯ ТРАДИЦІЇ

Об'єктивні обставини в минулому спонукували лірників чи кобзарів організуватися в цехах. Це не було ніяке своєрідно українське явище, подібні цехи існували давніше в західній Європі. У XVI столітті в Нірнбергі діяв відомий гурт майстерзінгерів, серед яких визначився Ганс Закс. Це становище, з його звичаями та ритуалами, змалював Ріхард Вагнер у опері “Die Meistersänger von Nuernberg”.

Про українські цехи музикантів знаємо багато менше, бо їхня творчість була передусім усна, а не писемна, а також, бо багато (якщо не всі) з них були спільцями і не лишали по собі записів. Друга причина, чому про цих людей так мало відомо, у тому, що царська влада не дозволяла їм розвиватися, приймати нових членів до „братьства”. На щастя вченім вдалося зробити деякі записи про життя тих цехів, заки вони зникли з лиця землі.

Звичайно, подібно до майстерзінгерів, кандидат у цех мусів пройти період навчання, скласти іспит із свого знання і тоді його приймали у братство з відповідним ритуалом. Залишки такого ритуалу збереглися по сьогодні у масонських льожах, у даному випадку це старий мулярський ритуал.

Авторові відомо про принаймні два описи такого прийому в лірницько-кобзарський цех з української художньої літератури. Перший — поема М. П. Бажана „Стіпці” (появилася в Києві 1930-31 рр. і передрукована „Сучасністю” в 1969 р.), а другий — повість Ф. М. Бурлаки (Горшковського) „Остап Вересай” (К. 1947

(1-е видання) і 1959 (2-е доповнене видання). Третє джерело — наукове—праця Василя Ємця „Кобза та кобзарі” (Берлін 1922, Н.-Й. 1959 рр.), у якій автор перевірдає цей ритуал за першоджерелом (М. Сперанский, „Южнорусская песня и современные ее носители” К. 1904).

Безумовно сьогодні умовини змінилися і, здавалося б, серед нас немає обставин, що вимагали б існування кобзарських цехів. З іншими інструментами, а до деякої міри і бандурою, проблема підготовки відповідних кадрів розв'язана існуванням музичних шкіл, інститутів чи консерваторій. Все ж таки, ті ритуали — частина нашого фолклору й культури, отже вони заслуговують на глибше вивчення і евентуальне примінення до нашого побуту.

Такі міркування спонукали автора відновити цей ритуал на таборі культурного загиблення „Село-79”, що відбувся заходами Союзу української молоді Канади (СУМК) на Оселі св. Софії в Сен-Теодор-де-Шертсі (Квебек). Табори „Село” мають за мету познайомити молодь українського походження, яка у великій мірі з незалежних від неї причин плавно не володіє українською мовою, познайомитися з різними ділянками української культури. На таборах читаються різні курси (літератури, іконографії й церковної архітектури, символіки, етнографії, музики й багато інших), а також ведуться практичні заняття (кераміка, ткацтво, вишивка, розпис, гра на інструментах). Розуміється навчання гри на бандурі є одним з пред-

метів і воно ведеться на кількох рівнях.

Три бандуристки (Зірка Джус, Христя Чарнецька та Рута Явна) заавансованої кляси згодилися відбути обряд вінчання з бандурою. Для зручнішого переведення ритуал дещо скорочено та змінено.

Обряд відбувся після Вечірні в день Успіння Пресв. Богородиці (28. VIII), яку відслужив о. Ігор Куташ з Монреалю і в ньому взяли участь майже всі таборовики. (Бурлака /1959, 74/ каже, що цей ритуал відбувався на Спаса. 28. VIII. відбулася спеціальна святочна вечеря в таборі, і тому постановлено відбути вінчання в той день, а не 19. VIII.). З вищеподаних причин вінчання відбулося в обох мовах; одні бандуристки говорили по-українському, інші - по-англійському. На столі поставлено дощечку з хлібом, який спекла одна з бандуристок для цього, ножем і сіллю, а коло нього стали бандуристки. На іншому столі поблизу лежали їхні бандури.

I. Прощення

Тому що не було існуючого цеху, цю частину пропущено (Ємець, 80), але її можна буде відновити в майбутньому, коли ці бандуристки будуть „паніматками” цеху.

2. Благословення

Кожна бандуристка почергово попросила благословення від „панотця” словами „Благословіть мене на всі чотири сторони”. „Панотець” відповів „Бог благословить” і „Як ти вірно служила своєму панотцеві (паніматці), нехай люди і тобі служать”.

3. Брання визвілки

Опісля „панотця” вкраяв три цілушки з хліба, посолив і подав кожній. Тому що бандуристки не мали відповідного строю, що до-

зволив би їм поставити цю „визвілку” за пазуху, вони поклали ці горбушки у торбинки, що мали на собі.

4. Вінчання з бандурою

„Панотець” тоді спитав кожну бандуристку: „Обіцяєш бути вірною бандурі, як своєму чоловікові повік твоїх днів?” і кожна відповіла „Обіцяю”. Тоді він поклав на їхні голови барвінкові вінки. (Бурлака /75/ подає, що колись уживалися тернові вінки; тут зроблено зміну з практичних причин).

До кожної бандури заздалегідь прикріплено сильні пояси і „панотець” вдягнув кожну на себе (декою до тіла), підходив до бандуристки, перевішував бандуру на її плечі і цілував у чоло, а вона його в руку. Кожній бандуристці він бажав: „Дай тобі, Боже, щоб ти була здорова, як вода, багата, як земля; щоб тобі з води й з роси йшло”.

Закінчивши обряд усі три нововінчані бандуристки сіли й заграли разом пісню, а присутні кинули їм кілька монет на щастя.

**

Є надія, що цей випускний акт стане звичаєм не тільки на таборі „Село”, але й на інших курсах гри на бандурі. У таких обставинах приявні вже повінчані з бандурою чи інструктори можуть правити за братію (сестрію), а старший інструктор за „панотця” чи „цехмістра”.

Англійський текст вищеподаних фраз такий:

**

Bless me to all the four directions.
May God bless you.

As you have served your teacher
faithfully, so may people serve you.

Do you promise to be faithful to
the bandura as to your spouse unto

(Закінчення на стор. 10)

ГНАТОВА БАНДУРА

У той пам'ятний вечір на буковинській землі пролунали звуки бандури. Їм відповіли трембіти. І здавалося, що сиві Карпати схилили свої верхів'я, здивовані цією чарівною музикою. Її виконавцем був Гнат Хоткевич.

Читаю оголошення, якому вже більше 73 роки. В понеділок, 11-го червня о 8-мій годині вечора, заходом товариства „Боян”, відбудеться концерт українського бандуриста Гната Хоткевича, пише газета „Буковина” з 30-го червня 1906 року.

Хто ж він, Гнат Хоткевич? Як він потрапив на Буковину, як пов'язав своє ім'я з бандурою? Письменник і літературний критик, музикант, співак дослідник мистецтва і режисер. Крім того інженер, громадський ліяч і... просто добра людина. Сучасники Хоткевича залишили про нього чимало добрих слів, влучних характеристик. На Буковині, у Чернівцях, де мені довелося жити, ім'я Гната Хоткевича стало відоме ще у 1903 році, коли він саме тут видав свою віршовану „Думу про похід ситого князя Оболенського на голодних селян”. Коли в 1906 році царський уряд примусив його емігрувати, Гнат поселився спочатку у Львові, а потім у селі Криворівні де часто бували Іван Франко, Михайло Коцюбинський та інші українські письменники. Від Криворівні до Вижниці пішки дійти можна. Ходив отими стежками і Гнат. Ходив, дивився на хмари, що висять над Карпатами і мріяв. Оті мрії відчули слухачі концерту 1-го липня 1906 року у Вижніві. Залю „Фріста” заповнили селяни з нав-

колишніх сіл. Затамувавши подих, слухали вони надзвичайну на Буковині бандуру. Думами „Буря на Чорному морі” та „Про смерть трьох братів біля річки Самарки” — розпочав він свій концерт. Під акомпаньємент бандури він співав старі гайдамацькі пісні „Про швачку”, „Про Харка”, козацькі — „Ой під лісом та під лебедином”, „Ой на горі во-гонь говить”, „Ой та снivся ко-зак снivся”. Крім того гумористичні, народні, сатиричні. Слухачі гаряче сприймали кожний виступ Гната. І не лише у Вижніці, але й у Чернівцях, Заставні, Вишківцях, де бандура та її господар полонили серця слухачів під час численних виступів. У програмах концертів знаходимо думи „Про Федора Безрідного”, „Про смерть козака бандурника”, „Чумацькі пісні”, „Іде Чумак у дорогу”, „Ой ходив чумак сім день по Дону”, пісні про кохання, гумористичні. Концертні по-дорожі Хоткевича по Буковині викликали чимале зацікавлення публіки та преси насамперед тому, що багато буковинців вперше почули від нього чудові мелодії і стародавні думи, енергійні темпераментні козацькі пісні у супроводі бандури.

Гортаю пожовклі від часу старі газети. Вони писали, що Хоткевич дав друге життя бандурі, що цей давній інструмент, на якому колись грали запорожські козаки, оспівуючи свої походи, з часом для неї не існувало штучних кордонів. Вона будила творчі таланти буковинців, а її господар загрівав серця своєю неповторною грою.

ВАСИЛЬ КУЧУРАК
Мистецький керівник Капелі ім Т. Шевченка
в Буенос Айрес, Аргентина.

КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В АРГЕНТИНІ

Дня 6-го червня 1980 року Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка з осідком у філії Т-ва „Просвіта” в Ляважоль, відсвятувала 19 років своєї діяльності приняттям присутніх учасників Капелі і запрошених гостей.

При тій нагоді помянули перших учасників, що так багато працювали для Капелі і вже відійшли у вічність.

Згадали також довголітнього культурно-освітнього референта Капелі п. В. Каплуна.

Бандура вперше забриніла в Аргентині з приїздом іздалеко-східнього Шангаю, Осипа Сніжного. Він з нерозлучною свою „подругою” часто брав активну участь у національних святах.

У міжчасі на терені Аргентини появився теж старшина кубанського козацтва Антін Чорний. Пан А. Чорний при співпраці прибулого сюди бандуриста Юхима Приймака, забрався до організування Капелі Бандуристів, але з виїдом останнього до ЗСА стала

(Закінчення із стор. 7)

the end of your days?

I promise.

May God grant that you be healthy like the water and rich like the earth; may you be blessed by every water and dew.

БІБЛІОГРАФІЯ

Бажан, М. П. „Сліпці”. Сучасність, 1969 (Х і XI).

Бурлака (Горшковський) Ф. М. „Остап Вересай”. 2-е видання. К. 1959.

Ємень, В. „Кобза та кобзарі”. Берлін 1922; передрук Н.-И. 1959.

„Око” (Монреаль) т. I, № 9 (IX. 1979) сс. 6-7.

Сперанський, М. „Южно-русская песня и современные ее носители”. К. 1904.

тільки mrією, а пан А. Чорний пеरмінівся у вирібника бандур.

Грою на бандурі захопився однією часно тодішній керівник просвітянської струнної оркестри **Василь Качурак**. Вправляючи постійно і наполегливо на бандурі 23 серпня зорганізував Студію Бандуристів, перейменовану після на Капелю, якої став диригентом-капельмайстром і залишився на тому пості до сьогодні.

З часом із невідомих причин, ця Капеля перестала існувати. Василь Качурак „не здавав позицій”, — 12 лютого 1965 р. вдалось їйому покликати до життя нову Капелю Бандуристів, яка вже 8 серпня взяла участь у святі на честь Первоєпарха Блаженнішого Кардинала Йосипа Сліпого.

Хоч склад її від часу дещо міняється, однак більшість бандуристів є від початку її існування.

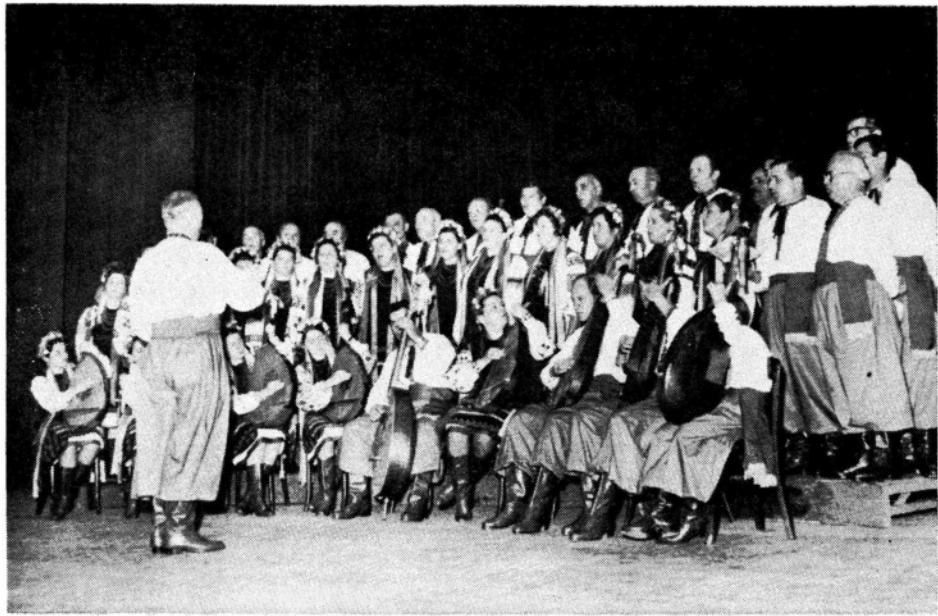
Низку своїх виступів мала Капеля в 1968 році. В 1971 році Капеля брала живу участь на ювілейних святкуваннях організованих Централею Т-ва „Просвіта”.

Часто виступала перед чужинецькою аудиторією, де були представники уряду.

Просвітянська Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка, — це не тільки єдина цього роду музична одиниця на терені Аргентини, але й єдина теж на терені всієї Південної Америки.

Капеля має за собою багато презентативних виступів, відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в Куенос Айресі і інші.

Капеля є під мистецьким керівництвом невтомного і відданого справі кобарства **Василя Качурака**.

Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка в Аргентині

БАНДУРА — ВИРАЗ ДУМОК І ПРАГНЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Славнозвісний український інструмент бандура, знаний на Україні з давніх часів, пізніше забутий, а з кінцем минулого століття знову відроджений, своєю оригінальністю і красою звучання, завойовує тепер у західному світі все більшу увагу і призначення.

Своє походження бандура веде від старовинної грецької трохструнної цитри, званої по-грецьки пандура, що пізніше розповсюдилаась в романських країнах і від своєї грецької назви стала називатись в Єспанії бандоріо і в Італії бандора (пантора).

На Україні від XI століття був поширений подібний музичний інструмент типу лютні східного походження — кобза, що відрізнялась від бандури вужчим корпусом, короткою шийкою і меншим числом струн.

З кінця XVI століття кобза на Україні була витиснена бандурою, яка мала перевагу завдяки багатострунності, отже і кращій милозвучності і досить швидко здобула загальну популярність та поширення та і XVII столітті стала українським національним інструментом. Під акомпанімент бандур на Січі, на майданах, коло церков, на весіллях та інших святкуваннях, на базарах і ярмарках співали бандуристи виконуючи різні сольові речитативні номери, зокрема історичні пісні та думи.

Ці співи робили велике враження на слухачів. Прославлення козацьких походів і переможних битв, запорозької слави і відваги, збуджували в народі почут-

тя гордости за своїх національних героїв, тоді як пісні, у яких славному минулому протиставилася сумна сучасність, збуджували бажання боротись за привернення давньої слави і волі.

Пісні бандуристів мали велике виховне значення і сприяли пробудження національно-політичної свідомості народу. Вони були небезпечно для поневолювачів України і тому вони переслідували співців та перешкоджали їм нести свої пісні народові. Композитор Микола Лисенко у своїй опері „Тарас Бульба” висвітлив це, виволячи бандуриста, який за спів думи про Сагайдачного за знає нападу від поляків, що вважають цю думу про перемогу козаків над турками небезпечною для свого панування на Україні.

Бандура, як і бубон та турбан, супроводжувала козацьке військо в його походах. Звуки її запалювали в серцях відвагу, а перемогу провіщали радісні акорди. Бандура була інтерпретатором усіх радісних і сумних подій народного життя. Відомо, що у квітні 1648 року перед вирушеннем із Січі запорожців на чолі з Богданом Хмельницьким, що започаткувало велику українську національну революцію, на Україну пішла велика група бандуристів, які своїми співами патріотичних дум і пісень закликали народ до повстання, на боротьбу за волю і підготували ґрунт для початку революції. Цей історичний факт увіковічнив в опері „Богдан Хмельницький” композитор Кость Данькевич.

У добу другої державності на різних козацьких святах і при гетьманському дворі неодмінно були співаки-бандуристи.

Від другої половини XVIII століття зі скасуванням гетьманського уряду і зруйнування Січі та занепадом українського національного життя, бандура як народний інструмент також занепадає і в XIX столітті з нею ходили по селах та містах лише старі вбогі співаки, які своєю грою на бандурі та співами збиралі пожертви від слухачів собі на прожиток.

На деякий час бандуру згадувано лише в спогадах про козацьку старовину у творах поетів-романтиків Східної і Західної України — Левка Боровиковського, Амвросія Метлинського і Маркіяна Шашкевича. Бачучи руйнування рідного національного життя, Амвросій Метлинський прийшов до скорботного висновку, що навіть пам'ять про минуле гине разом із загибеллю співців-бандуристів. У вірші „Смерть бандуриста” герой бандурист каже:

... і в мені і в бандурі вже
глас завмирає!

Вже негrimітиме, вже не горітиме, як в хмарі, пісня в народі, бо вже наша мова конас.

Але таких пессимістичних думок не поділяв Тарас Шевченко. Він відзначив велику виховну роль народних співців, хоч як мало їх залишилось. В образі Перебенді Шевченко подав постать такого народного співця-бандуриста, який скрізь мандурє і всім відомий. Це — співець — громадянин, що своїми піснями для суспільства розганяє людям тугу, вміє вибирати відповідний час і підійти до слухача. Він співає дівчатам любовні пісні про Гри-

ця та веснянки, парубкам у шинку — пісні з глибшою моральною основою, на весільному принятті — про зло звекруху, про тополю, в яку обертається засмучена дівчина від горя після загибелі любобого козака. На базарі звучать його пісні релігійного та історичного змісту — про Лазаря, про руйнування Січі. Своїми піснями герой виховує слухачів національно і скріплює в них релігійні та етичні основи.

Присвячували свої поезії бандуристам також Пантелеїмон Куліш і Яків Шоголів („Золота бандура”).

Зі зростанням зацікавлення дослідників-фольклористів до народної музичної творчості бандура, як національний інструмент, відроджується. Цьому сприяє також поява на Україні талановитих майстрів гри на бандурі, які пропагували цей забутій інструмент і популяризували гру на ньому.

Один з таких, музика-самоук Остап Вересай (1803-1830), родом з кріпацької родини на Прилуччині, що замешкував у селі Сокирцин на Полтавщині.

У супроводі бандури виконував народні думи і сатиричні і жартівливі пісні. Слава про його майстерну гру та спів ширилася по всій Україні. В 1873 році він виконував свій репертуар на засіданні Південно-західного відділу російського географічного товариства в Києві. Дослідники етнографи Олександр Русов і Павло Чубинський записали в нього понад 20 творів, серед них думи: „Про федора Безрідного”, „Про трох братів із Озова”, „Про Олексія Поповича”. В 1875 р. видатний збирач і гармонізатор народних пісень, композитор Микола Лисенко організував виступ Вересая в Петербурзі. Діяльність

цього славного бандуриста чимало сприяла популяризації бандури, а традиції його писемної творчості продовжували шанувателі бандури в XIX і XX століттях.

Багато причинився до поширення зацікавлень бандурою Іван Кучеренко-Качугура (1869-1943) з Харківщини, учитель гри на бандурі. Він був автором багатьох пісень у супроводі бандури і за всяких умов продовжував пропагував свій улюблений інструмент.

Терентій Пархоменко (1872-1910) з Чернігівщини відзначався майстерним виконанням під акомпаньємент бандури псальмів, дум, історичних, побутових та жартівливих пісень і перший із бандуристів почав співати історичну пісню про Морозенка.

Велику пропагандивну працю для популяризації бандури провадив письменник-бандурист Гнат Хоткевич (1877-1938) з Харківщини, що з дитинства полюбив бандуру і від 18 років життя став її визначним виконавцем.

Величезному зацікавленню бандурою сприяв 12 Археологічний З'їзд, що відбувся в грудні 1902 року в Харкові.

На з'їзді зі співами виступило багато бандуристів. Диханням старовинних часів, як відзначали учасники з'їзду, віяло з естради, коли на ній з'явились сиві старці і співали пісні під акомпаньємент своїх інструментів.

Виступ цей розкрив, що їх творчість має велику цінність і вимагає наукової уваги. Виступ показав також сумну долю тогочасних бандуристів, що співають на вулицях та базарах і збирають милостиню серед слухачів та знають переслідування влади за свої пісні. Врешті виступ довів, що народний інструмент бандура має великі можливості не лише

для сольових виконань народних пісень, а і для естрадно-ансамблевих концертів.

Гнат Хоткевич, виїхавши після революції 1905 року до Галичини, продовжував і там працю з бандурою.

З'явилися і нові ентузісти-бандуристи Василь Ємець (народився в 1890 році тепер в Америці в Голівуді. Музичну освіту одержав у Москві, Берліні, Празі. З 1911 року концертував на Україні, в Росії, Чехо-Словаччині, Франції, Америці, як великий популяризатор бандури. В 1913 році організував школу кобзарів на Кубані, багато писав і пише про бандуру і бандуристів.

У часи третьої державності, в 20-их роках, на Україні бандуру вдосконалено і створено оркестрові різновидності. Коли раніше під акомпаньємент бандури виконувались лише сольо і рідко дуети, то тепер почали творитись цілі ансамблі. В 1919 році Василь Ємець створив ансамбль кобзарів у Києві, в 1927 році — організував школу кобзарів у Празі.

У 20-их роках капелі бандуристів існували в Києві, Харкові, Полтаві, Дніпропетровську, Запоріжжі, Умані і в Миргороді. 1927 року зорганізовано Державну Капелю бандуристів ім. Шевченка.

Активну участь в організації і перевищколі Полтавської Капелі Бандуристів взяв невтомний Гнат Хоткевич, який провадив також курси гри на бандурі при Харківському Музично-Драматичному Інституті. В 1930 році вийшла його розвідка „Музичні інструменти українського народу”, де він дав глибоку характеристику бандури, цимбалів, бубна, торбана, та інших інструментів, сприяючи їх популяризації, і в тому році перевидав свій підручник

гри на бандурі, дописавши другу і третю частини.

Віддана ентузіастична діяльність бандуристів часто обривалась завдяки урядовим репресіям. Гнат Хоткевич був заарештований в 1938 році і того самого року помер ув'язнений. В 1939 році схопили Івана Кучугуру і післали на заслання, де він і помер після кілька літнього перебування в неволі.

Але ніщо немогло зломити волі українських патріотів, їх любови до свого рідного національного інструменту.

Під час другої світової війни в 1941 році, після окупації німцями Києва, де залишилась частина бандуристів Капелі ім. Шевченка, вони створили окрему Капелю, керівником якої став великий ентузіаст гри на бандурі і пропагатор її у вільному світі Григорій Китастий.

Любов Г. Китастого до бандури виявилась у великій кількості його творів.

В Америці дальнє успішно концертують Капеля ім. Тараса Шевченка в Детройті під мистецьким керівництвом Г. Китастого.

В Детройті також з ініціативи маєстра Петра Потапенка створено славний оригінальний ансамбль, дівочу капелю бандуристок при СУМА, яка також користується любов'ю і успіхом публіки.

Самодіяльні Ансамблі і школи різної кількості існують в Нью Йорку, Клівленді, Міннеаполісі, Чікаго та по інших містах. В Канаді: в Торонто, Вінніпегу, Ст. Катеринс, Віндзорі, Монреалі.

Невмирущий український національний інструмент бандура живе і розвивається та будить у серцях слухачів патріотичні почуття любові до Батьківщини.

Prof Andrij Hornjatkevych

CHERNIHIV BANDURA STRINGS

Because of its accessibility, the Chernihiv bandura, though by no means a perfect instrument, has become a standard of sorts. On occasion every owner of such an instrument has to replace broken or defective strings. If a factory set of strings is available — all is fine, but what is to be done when this is not at hand?

Better Canadian and American music stores carry gauged (guitar) strings. The gauge is the diameter of the string in inches. Such strings (steel and copper-wound steel) can be used on the bandura.

The table gives correct string sizes for each note.

I — basses (**basy**), II — trebles (**prystrunk**).

1 — normal pitch, 2 — number of strings of the same gauge, 3 — gauge, 4 — pitch for diatonic tuning, 5 — gauge of the last two bass strings if they are tuned to d and e (N. B. A slightly heavier gauge, e.g., 0,036 may be used).

	1	2	3	4	5
C#, D	2	0,085	A ₁ , B ₁		
D#, E	2	0,074	C, D		
F, F#	2	0,066	E, F		
#					
G, G#	2	0,058	G, A		
A, A#	2	0,046	B, c		
B, c	2	0,042	d, e	0,032	

II.

c# — f	5	0.042
f — g#	3	0.040
a — c'	4	0.033
c' — f#'	6	0.024
g' — b'	5	0.020
c'' — e''	5	0.018
f'' — a#''	6	0.016
b'' — d#''	5	0.014
e'' — g''	4	0.012

НАМ ПИШУТЬ

Мирон Сурмач

По перегляненню першого числа журналу „Бандура”, його мистецьке виконання, зараз переконався, що нам бандуристам такого журналу треба.

Знаю з переконання, що сама похвала нікого не загріє, треба таки помогти фінансово. Ось тут разом посилаю Вам п'ятьдесят (50) доларів на фонд журналу.

Може дехто подумає, що наука гри на бандурі це лише для молодих. А я давно вже писав „Як йдете на еміритуру, купіть собі бандуру”. Бандура це дружина, спеціяльно для самотніх. В день і вночі вона розважає. Нема ріжниці чи вмісте на ній грати чи ні. Ось пальцем по струні і вона вже співає. Грубіші струни, це як старші особи в родині, середні як діти, а найвищі це як внуки, гарним приємним високим голосом самотному сум в хаті розганяють.

Говорю з практики, купив я бандуру чотири роки тому. Гарна панна Лаврунія Туркевич показала мені пару лекцій, а решту пальці самі набирають вправи, одна струна звучить гарно, дві струни ще гарніше і т. д. Наші предки бандуристи з нот не грали, грали з практики, зі слуху, часто були сліпі.

Ще року не було як я почав вчитись. Одного разу як вступив з лекції до ресторану „Зустріч” в Нью Йорку і там заграв, відразу дали борщ, вареники і солодке і зате нічого не взяли, казали це за концерт вам.

А кілько маю приємності в себе коли діти з учительками приїздять в літі послухати лекцію про бджоли. А я заграю їм на бандурі нашого славного „Щедрика”. Перед тим кажу їм що буду грати пісню що Ви всі чули через радіо і Ті-Ві. Хто відгадає точну назву тої пісні дістане „презент”. Майже всі пізнають що чули цю пісню, багато пізнають що це різдвяна колядка, але дуже рідко хто скаже що це „Карол офф ді Белс” (Колядка Дзвонів). По довшім відгадуванню я їм поможу і котрась дитина дістане подарок — гарну деревляну писанку. Тут маю нагоду сказати що „Щедрик” наша давня історична весняна пісня про ластівку, ягнятка і т. д., що її на Україні співали ще перед християнським часом. Потім говорю про писанки, також про їх красу і історію. Всі відходять додому задоволені і раді. Напевно як почують слідуючий раз колядку „Карол офф ді Белс” то будуть знати що це українська чудова колядка. Те саме я повторяю як мене закличуть до школи. Без бандури мені так гарно це не вдалося б.

Ще раз кажу „Йдете на еміритуру, купіть собі бандуру”.

ПЛАСТОВИЙ АНСАМБЛЬ „ВОДОГРАЙ У СИРАКУЗАХ“

Інструментально-вокальний ансамбль у Сиракузах існує вже сім років. У 1979 році він прибрав назву „Водограй“.. Від самого початку провадить його старша пластунка вірлиця Леся Гурська, колишня курінна 34-го Куреня УПЮ-ок, а тепер студентка Сиракузького Університету. Леся та її сестра Таня почали грати на бандурі в 1974 році на 2-му кобзарському таборі ОДУМ-у (Аккорд, Н. Й.). У той час вони ще не були навіть „юначками“. Щороку в серпні вони відвідували кобзарський табір, навчалися там нових пісень, а потім передавали набуті знання своїм товаришкам у Сиракузах. Спочатку в ансамблі співали 6-10 пластунок. У 1979 році до ансамблю долучився Михайло Халупа, який відбув уже два кобзарські табори, а в 1980 році членом ансамблю став Віктор Тимченко. Віктор відбув лише один кобзарський табір 1980 року, але з ентузіазмом готується до табору й цього року.

Напочатку ансамбль виступав у місцевій громаді міста Сиракуз — у

церкві, у пласті, на імпрезах УККА, СУА тощо. Перший виступ поза Сиракузами був у листопаді 1978 року на XVI „Орликіяді“ на Союзівці (Кергонксон, Н. Й.). У квітні 1979 року ансамбль виступив на Крайовому Пластовому З'їзді на Союзівці, а пізніше на місцевій телевізії (WIXT TV Channel 9) та в Оборні, Ютиці й Рочестері (Н. Й.). 7 березня 1980 року ансамбль виступав на банкеті, влаштованому Українським Науковим Інститутом у Гарварді на пошану пл. сен. Михайла Бажанського у його 70-річчя з дня народження.

Переважають в ансамблі студенти університетів, а саме: Ліда Гвозда, Леся Гурська, Христя Дмитришин, Оля Жовніренко, Ніна Назаренко, Наталка Шпічка, Таня Гурська і Рома Прибила закінчують гайスクул і вступають до університету цього року. Студентами гайスクулу є ще Віра Жовніренко, Наталка Назаренко, Віктор Тимченко та Михайло Халупа.

Валентина Гурська

ЧЛЕНИ АНСАМБЛЮ „ВОДОГРАЙ“ НА ШЕВЧЕНКІВСЬКОМУ
СВЯТІ В СИРАКУЗАХ (15 березня 1981 р.)
Зліва направо: Віктор Тимченко, Таня Гурська, Леся Гурська,
Михайло Халупа

„ВОДОГРАЙ” НА БЕНКЕТІ В ГАРВАРДІ
(7 березня 1980 р.)

Від правого боку: проф. Омелян Пріцак, д-р Юрій Старосольський, (поміж пластиунками) конгресмен Луціян Н. Недзі.

Сидять: п. Валентина Гурська, ред. Михайло Бажанський, п. Ольга Дужа.

Члени ансамблю (від ліва): Ліда Гвозда, Рома Прибила, Леся Гурська, Ніна Назаренко, Таня Гурська, Віра Жовніренко, Михайло Халупа, Христя Дмитришин, Оля Жовніренко, Наталка Назаренко.

ШКОЛА БАНДУРИ — ЛЯШИН — КАНАДА

Стоять з ліва: Роман Капрішка, Др. Євген Якимів, Александр Кіцак; Сидять з ліва: Рома Слободян, Надія Кіцак, Ліда Шустер, Оксана

Пицняк Христя Козак, Ірена Полінська, Рома Підвисоцька.

HNAT KHOTKEVYCH BANDURIST ENSEMBLE IN TORONTO

The Hnat Khotkevych ODUM (Ukrainian Canadian Youth Ass.) Bandurist Ensemble was organized fifteen years ago by Mrs. Valentina Rodak with the aim of preserving and promoting Ukrainian culture and the Ukrainian national instrument — the bandura. It was the first group of its kind in Canada and of many bandura groups to grow in Toronto and has flourished longer than any other in the multicultural city of 2 1/2 million. The group is composed of students from public and high schools, and university, and has performed by itself and as accompaniment to choirs on many occasions in various cities of Canada and the United States. Their repertoire consists of folk, classical, modern and religious songs. The group has a membership of approximately 25-30 students this year (1980-81), but not all of them are in the performing bracket of the ensemble. The bandurists get together on saturday mornings at 10:30 and play until 1:00. During this time, the instructors stress the finer points of bandura playing, never undermining the quality of sound and teamwork.

The director of the bandurist ensemble is Mr. Valentina Rodak; a part time radio announcer on many Ukrainian shows on station (CHIN) and is an active member in church, cultural and youth organizations. She is a graduate of Toronto's Teachers College (1962) and music is her hobby. Besides teaching singing and playing the bandura, she directs the St. Vladimir's Cathedral Church Choir and the Moloda Ukraina choir. Mrs. Rodak has a family (husband and two children, 13 and 16 years) and is continuing her education at the University of Toronto. She and her husband are sponsors of summer bandurist camps.

Every year Mr. & Mrs. Rodak organize at their lodge in Muskoka on Sparrow

Lake, a bandurist camp.

The campers are from all over the United States and Canada, supplied only with their banduras, and the drive to learn as much as possible about the bandura and to pass this knowledge on to someone else in the future. These summer bandurist camps do wonders — come for two weeks, and it's as if you have a years worth of lessons. They are especially enriching for the beginning students.

The bandura group has started venturing out — that is some of its students. Already three bandurists have acquired Kiev-Chernihivski Concert Banduras which are in great demand all over the world. These new banduras have a refined sound but are much heavier because of the built-in mechanism. They are more practical than the Chernihivski or Lvivski banduras because these banduras have special keys on the top of the instrument and with the simple switch of one, any bandurist can play in any key, accompany any choir without the trouble of rewriting the entire score for bandura and for the choir. We are also anticipating that a few of our members will start playing on the Poltava banduras the Capella in Detroit puts out.

The members of the Hnat Khotkevych group play at many Ukrainian functions in and out of Toronto. They have performed on television quite often, at Massey Hall, yearly at the Poltava Pavilion, at Ontario Place and at yearly music festivals in which the bandurists in the group place high in the degree of excellent playing — including technique and musicianship. The group also performs with many popular choirs of Toronto such as: the Moloda Ukraina choir made up of 20 young girls from ODUM, with the Burlaka male chorus

under the direction of Ostap Brezden (1979) and Oleh Chmil (1981) and the St. Vladimir's Church Choir which is directed by Mrs. Walentina Rodak. The Bandura group has performed at so many functions that the list is endless. All the members enjoy playing the bandura and soon hope to do a concert abroad if given the chance. Within the year, the group is planning on putting out a long playing record with childrens music on one side and works with guest choirs on

the other. It should be an enjoyable album with something for everyone.

As a final word, I would like to wish the bandurist ensemble a great Fifteenth year and hope we make it through another Fifteen.

Compiled from archive materials of the Hnat Khotkevych Bandurist Ensemble in Toronto by **Bill Korec**.

(Active member and assistant director of the Bandurist Ensemble)

Sitting: O. Rodak, T. Juchymenko, T. Korec, T. Rodak, B. Antic, O. Marcus,
Mrs. Walentina Rodak, B. Korec, N. Buchynsky,
N. Trofymowych, L. Shanta.

Standing: L. Juchymenko, T. Drozd, M. Krytiuk, L. Kornijenko, T. Switajlo,
M. Gilchuk

Absent: O. Korec, S. Lishchyna, N. Lebedynska, M. Michisor, A. Sereda, W.
Kostiuik, D. Sabadash, N. Kucharuk, N. Ohrym.

БАНДУРА це тихий, але духово могутній дзвін, що будить, хвилює, витискує сльозу, що духово захоплює та кличе нас до братньої згоди й до найбільшої жертви для БАТЬКІВЩИНИ.

Василь Ємець

Кобзарство заключає в собі вищий світ, а своїй струннодзвенючій красі музики — має чудесний бальзам проти теперішніх недуг нашого часу.

Василь Барка

Кобзарський табір в Емлентоні 1980
Маestro Григорий Китастий (по середині)

З ліва: А. Бурак, Н. Гуменюк, В. Гончаренко, И. Гоячаренко, Ігор Махлай (адміністратор табору) Л. Чорна, маестро Петро Китастий, (референт тaborів), Х. Баранська, проф. Б. Кушнір, М. Йовик, Ю. Китастий. Сидить з бандурою: П. Писаренко.

BANDURA WORKSHOP A SUCCESS

by Laryssa Lauret

The bandura. What a lovely, delicate-sounding instrument! Anyone listening to its hauntingly enchanting sounds is invariably enraptured by it. You need not be Ukrainian to love the bandura. But to us, Ukrainians, the bandura does indeed evoke images that go beyond the beauty of its sound.

We know of the blind kobza-bandurists "kobzari" who, wandered all over Ukraine, singing of its glories and its defeats, of the struggles of the Ukrainian people, of their hopes and their aspirations and of their tears. We also know how the kobzari were persecuted and eliminated by the Muscovites, and how the bandura became a national symbol, a symbol of freedom, of Ukrainian independence.

When we listen to the soft strains of the bandura today, all these images intertwine themselves with the hopes that we still hold in our hearts, and maybe, that is one more reason why we all cherish and love this instrument so very much.

It gives us much joy, therefore, to see the unusual upsurge of interest that today's youth manifests in the instrument. I recall vividly how animated the dean of bandurists Hryhory Kytasty, became when I was talking with him last summer and the talk came around to this new enthusiasm.

"Fifteen, twenty years ago, there was the Detroit based Bandurist Capella and here and, there a small group of individuals who'd be playing the bandura," Kytasty noted. "Today, our youth, en masse, wants to master the art of playing the instrument. I am not afraid that our song and the art of bandura-playing will die — on the contrary: it will grow deep roots in the hearts and souls of our young generation."

Today, groups of anxious students wishing to study the instruments crop

up throughout North America. Thanks to the Capella, under the leadership of Kytasty, there are enough young instructors today, who have had a thorough training and who are eager to pass on their knowledge to others.

In the north-eastern United States much of the credit must go to Nick Czorny, who almost singlehandedly created a vast interest in the instrument by providing spawning grounds for young bandurists. He founded the School of Bandura, with branches all over the greater New York area. His inimitable quest for new ways of propagating the art of bandura playing is unbounded.

Take last Thanksgiving. Mr. Czorny used these four days for an intensive Bandura workshop study.

Over seventy five people gathered to observe, study, practice and to improve their mastery of the instrument.

From Canada there was Dr. Evhen Jakymiw, a resident of Montreal, who, although a teacher himself, came to learn still more. Roman Karpischka, also of Montreal, brought a group of youngsters who were eager to glean from the nine instructors more knowledge of the instrument. And so it went; from Denver, from Chicago, from Washington . . . they came streaming in — all for the love of the bandura.

The nine instructors, too, were from various parts of the country. There was Marko Farion, Mykola Deychakiwsky and Taras Mahlay from Cleveland; Taras and his sister Natalka Pavlovsky from Bound Brook, New Jersey, Marko Bandera from Philadelphia, Natalka Dmytrijuk from Buffalo, New York, Mykola Nemerzhitsky from Boston, and of course Julian Kytasty, the Artistic Director of the New York School of Bandura, under whose leadership and supervision the Workshop was conducted.

The students were divided in small

groups, according to their playing ability. November 27th to the 30th, from nine in the morning till about half past four, the work went on unceasingly; they worked hard going over exercises and new songs until they came out right.

On Friday, November 28th, the instructors gave an evening recital. The purpose was twofold: to show the students the infinite possibilities of the instrument and to entice them to study with new enthusiasm.

They played not only traditional Ukrainian compositions, but also some classical, as well as several contemporary American pieces. The audience responded with continued enthusiasm. One of those present in the hall, was Mr. Vasyl Avramenko, the well-known Uk-

rainian dance master. In a few words of greeting to the Workshop participants, he spoke of the importance, and of our obligation, to carry on the tradition of this inherited musical treasure. He stressed the fact that we are indeed a privileged people to be blessed with such an instrument.

On Sunday afternoon, November 30th, the students gave in turn their recital — class by class, to demonstrate what they had accomplished during the four days of intensive work. Each class performed beautifully. But when Natalka Pavlovsky's class of tiny five and six-year-olds played — their little fingers flitting over the strings effortlessly — it was clear that the Workshop was a grand and unequivocal success.

N. Y. Thanksgiving Workshop 1980

Наша бандура — то не лише мистецтво, але то таки частина нашої історії. Наша козаччина, її слава і трагедія, оспівані бандуристами жила в народі і виховувала його до дальшої боротьби за свої права і волю при помочі дум, що їх співали і ними вчили народ бандуристи. Бандура — то наша слава в слові і пісні, вона має свою окрему мову, окремі почуття, вона виховує і плекає благородність душі та любов до свого минулого.

Ваша **Школа Кобзарського Мистецтва** робить велике і благословенне діло ще й тому, що притягає до себе молодих наших, роджених на чужині. Для них кобзарське мистецтво може бути той оспіваний думами євшан зілля. Щастя Вам, Боже, у Вашій праці!

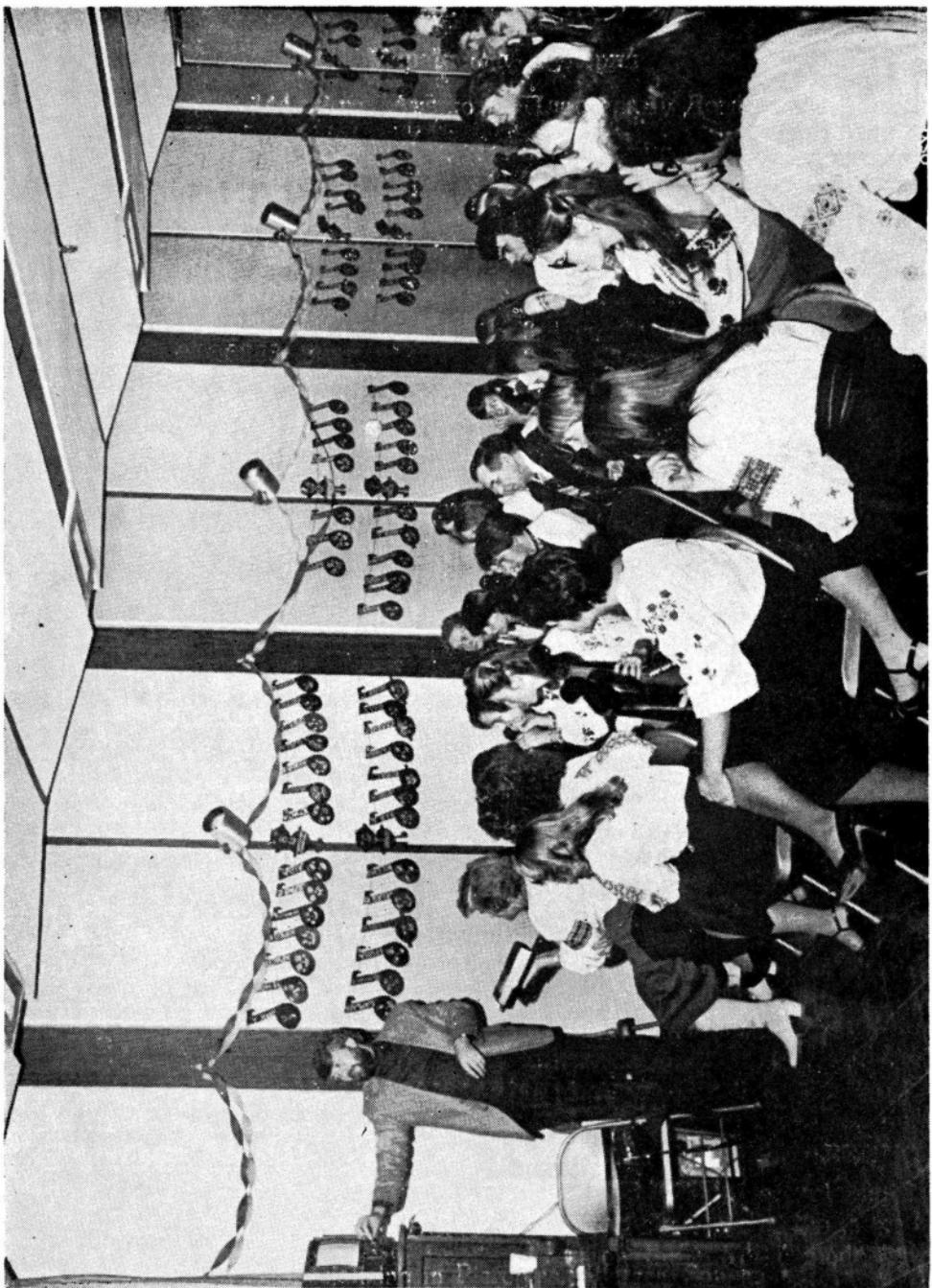
Благословення Господнє на Вас!

† Йосиф, Патріярх і Кардинал

Workshop participants await the beginning of Dr. Jurezenko's presentation

PHOTO
CLARENCE STASIUK

Dr. Jurzenko presents the audio film of the summer workshop in Emlenton, Pa. and of the two Thanksgiving Workshop concerts.

UKRAINIAN CATHOLIC DIOCESE OF STAMFORD

6. березня 1981.

Слава Ісусу Христу!

Високоповажаний Пане Адміністраторе!

Щиро дякую за Вашого цінного листа і переслання першого числа дуже цікавого Музично-Літературного Журналу — „БАНДУРА”.

Я щиро радю, що знайшовся гурт ентузіастів кобзарського мистецтва, який хоче плекати це наше історичне музичне мистецтво серед нашої діаспори.

Гра на бандурі повинна стати тим немов „Світанок Зіллям”, що нагадуватиме славні козацькі часи та Дорогу нам всім Україну.

Щастя Вам Боже у Вашій корисній праці!

З Архиєрейським Благословенням
† Василь
Епарх Стемфорду

**

GUITAR REVIEW

409 East 50th Street — New York, N. Y. 10022 — (212) 688-7586

Dear Mr. Czorny:

I am very grateful to you for sending me the first issue of "Bandura", a quarterly publication of the School of Bandura. It is an important and welcome beginning for a much needed publication — one which I hope will clarify and enhance the position of Bandura in the general family of plucked cordophones.

The Bandura is a superb folk instrument, evolved by and for the Ukrainian people. In terms of design, it is alive and constantly improving. Assuming that Bandura players are not distracted by the temptation to play classical music but instead respect the folk origin of the instrument, I predict rapid growth of the Bandura art — not only among young Ukrainians but among musicians of other nationalities as well!

Accept my good wishes for the success of the magazine as well as my personal admiration for your untiring effort on behalf of Bandura art.

Vladimir Bobri
Editor/Guitar Review
President/Society of the Classic Guitar

**

Дуже дякую за надісланий примірник „БАНДУРА”. Був мило зачарований надзвичайно цінними вістями і його мистецьким оформленням.

Осині Манько, Чіка'го

Ваш журнал цікаво написаний. Нетерпеливо чекаю на друге число. Залучаю 8 дол. на пресовий фонд.

Микола Трофимович, Пітсбург

Нарешті з'явилось цінне кобзарське видання. Постараюсь приднати Вам передплатників. Бажаю успіху! Гратую!

Михась Захарчук, Колорадо

Бажаю Вам найкращого успіху, у так корисній праці для наших бандуристів. Щастя Вам Боже!

Родина Дем'яна Гонка, Алберта, Канада

НОВІ ВИДАННЯ

Валентина Яківна Петренко (упорядник) **Етюди для бандури на різні види техніки.** Учбовий репертуар дитячих музичних шкіл. І клас. Київ: „Музична Україна”, 1979, 60 стор.

Матеріал у цьому виданні подано в п'ятьох розділах: I — Позиційні послідовності (18 етюдів), II — Підкладання та перекладання пальців (24), III — Арпеджіо (25), IV — Подвійні ноти та акорди, і V — Поєднання різних технічних завдань (22). Кожен розділ, за вимком п'ятого, починається кількома вправами лише на праву руку. Вправи починаються в природній тональності бандури (Г-дур/емоль), але вже в першому розділі учні виконують етюди в інших тональностях, навіть знайомляться з ладовістю (восьмий етюд є в локрійському ладі) та хроматизмом. Хоч подвійні ноти та акорди систематично розробляються щойно в IV розділі, вони виступають принаїдно вже в першому. Припускаємо, що в дитячих музичних школах уживаються дитячі бандури, яких, на скільки нам відомо, не виробляють з механічними перестроювачами. Тому тональність деяких творів може видатися дещо незвичною, бо хоч є кілька етюдів в Д-дурі — один діє з відносно до основної тональності бандури, то інші є в Ф-дурі, тобто два бемолі відносно до Г-дурі.

Головний натиск у цій збірці є на мелодіях виконаних поодинокими пальцями і розвиткові мелодії терціями чи іншими дво- і три-звуками присвячено мало уваги. Дуже вартісним є те, що в кожній вправі точно подано аплікатуру.

Наскільки можемо встановити, колосальна більшість творів — це переробка на бандуру етюдів написаних для інших інструментів (Л. Шітте, К. Черні та ін.). Деякі етюди належать перу упорядниці, В. Петренко.

Наклад, як звичайно буває з виданнями для бандури, дуже малий —

2500 примірників. До цього могло причинитися й то, що „Етюди” не були оголошені наперед у каталогах „Нові книги України” і через це до видавництва напевно наспіло менше заздалегідніх замовлень.

аг

ПРЕС ФОНД

1. Проф. Василь Ємець	\$ 100.00
2. Мирон Сурмач	50.00
3. Т-во Самопоміч	50.00
4. Степан Хандога	50.00
5. інж. А. Штанько	50.00
6. М. Яблонський	25.00
7. Др. С. Шебуньчак	25.00
8. Меркури — висилкове бюро	10.00
9. Польський ресторанта	10.00

SEMINARS

by Dr. Andrij Hornjatkevych

The Institute's seminar series at the University of Alberta commenced on 18 September, 1980. Dr. Andrij Hornjatkevych, assistant professor of Interdisciplinary Studies and Slavic languages, spoke on "The Music of the Duma."

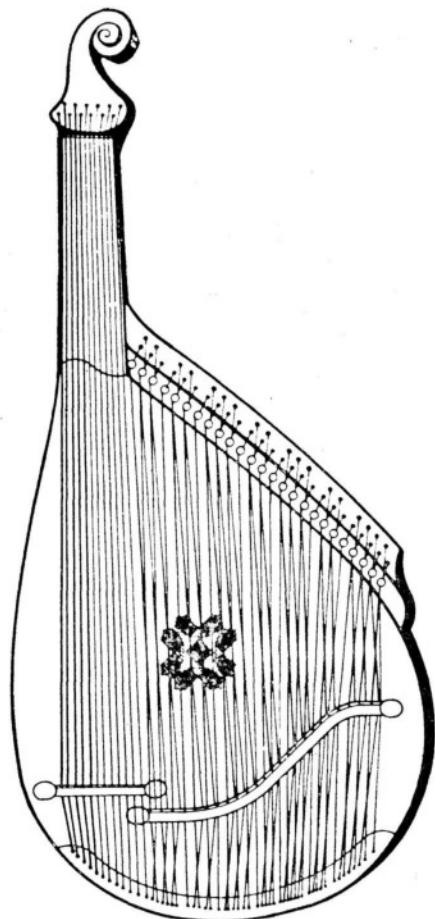
Dr. Hornjatkevych first addressed the question the question of the nature of the folk epic.. It is an oral narrative which, in effect, is created anew at each performance. This skill is acquired through a lengthy period of study with a master during which the disciple acquires the "grammar" (both lexical and musical) of the art form.

The speaker then showed how this process is applied to the rendering of Ukrainian **dumy**. He explained the compositional structure of the **duma** text and dwelt on the melodic mode in particular. Dr. Hornjatkevych concluded his presentation by performing the **duma** about Marusia of Bohuslav while accompanying himself on the bandura.

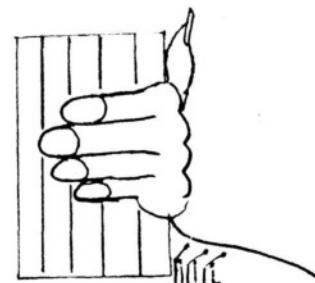
A lively discussion followed the presentation.

INTRODUCTION TO BANDURA

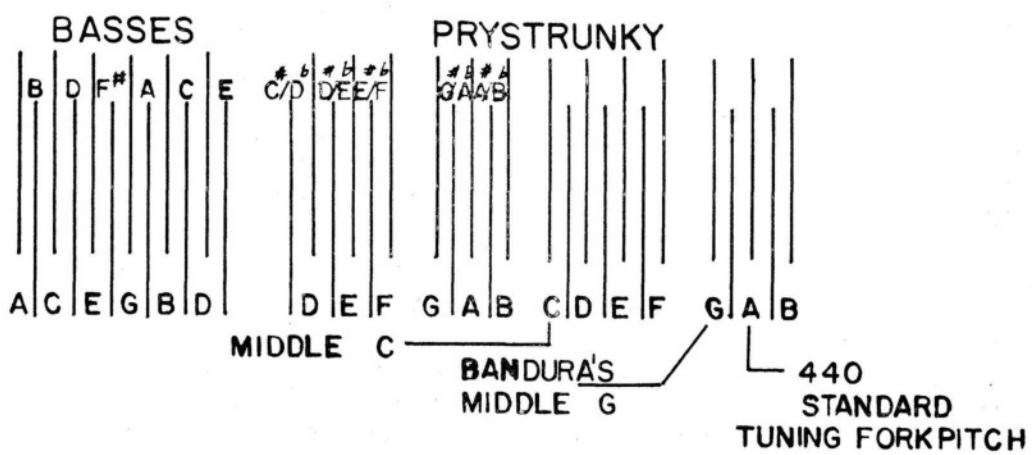
By Julian Kytasty

HOW A BASS STRING IS PLAYED

LEFT HAND ON BASSES

I. Introduction

For as long as the New York School of Bandura has been in existence, its administration has been receiving letters asking for a guide to play the bandura. These letters have come from all over the world — not only from major centers of Ukrainian settlement in the United States and Canada, but from less likely places like Scandinavia and Alaska. They testify that the bandura has not lost its power to captivate the Ukrainian heart and to serve for all Ukrainians, wherever they may find themselves in the world, as a link with their homeland and its past.

Unfortunately, all these letters asking for a beginners' guide to our national instrument have yet to receive a satisfactory answer. There simply is no "How to" book available, that reflects the basics of contemporary bandura technique as it is taught at the N. Y. School and other bandura schools and workshops throughout North America. The several existing textbooks were written several decades ago and teach techniques applicable to the highly individualized hand-made instruments typical of that era. They are of little use to anyone learning to play on the standard Chernihiv-factory bandura that is most common today.

Also, all of these early textbooks were written several decades ago and have not been translated. They are thus inaccessible to would-be students who are not fluent in the Ukrainian language.

There is, therefore a pressing need for a beginners' English-language bandura textbook. It is not a need likely to be filled in the immediate future. It is for this reason that the editors of **Bandura** have decided to run this brief series of lessons which, however inadequate, can help interested students get a start in playing our instrument.

We must stress that no textbook can ever be a satisfactory substitute for a

good instructor. We urge persons interested in the bandura to seek out a teacher who can give them regular lessons. It would also be advantageous to attend one of the several two-week courses sponsored every summer by the Ukrainian Bandurist Chorus, or one of the shorter workshops that take place at various times during the year. Approach these lessons, like any other "teach yourself" course, with caution. Master one technique before going on to the next section. These lessons alone cannot make you a bandurist — only your hand work and perseverance will do that.

It has been necessary to impose certain limits on this project. If we attempted to cover every aspect of the subject there would be no room in the magazine for any other articles for the next several years.

The student's firm grasp of the fundamentals of music-notation, terminology, and basic theory — has been assumed. If you have never played a musical instrument before, or have difficulty understanding the terminology and musical examples in the text, ask a musician or music teacher to recommend an introductory music textbook. There are many texts that teach music fundamentals much more thoroughly and professionally than we possibly could here.

Also, these introductory lessons deal exclusively with the Chernihiv bandura. If your instrument is different, you can still use most of the exercises and technical pointers given here, but some techniques — especially for the left hand — may not be applicable to your instrument.

II. Tuning

Before you can play your instrument, it must be tuned. Remember, the first thing that makes an impression on the audience is the tuning.

The bandura has two groups of strings: bass strings (basky) which run along the long neck of the instrument, and melody strings (prystrunk) which run in two layers along the body of the bandura. On the modern Chernihiv bandura there are 12 basses and 43 prystrunk.

Study the diagram and relate it to your instrument. You can see that the prystrunk are arranged in a pattern not unlike that of a piano keyboard. The bandura, however, is tuned to a fundamental tonality of G-major, as opposed to the piano's C-major. Keep this difference in mind, if you are going to tune your bandura with the aid of a piano.

The lowest of the prystrunk (the string adjacent to the basses) is in the secondary layer and is tuned to c#. The following string (in the main layer) is D, followed by d#, E, e#/f natural, F#. There is a gap in the secondary layer after the strings resume (distinguishing the main layer by upper case as before): G, g#/a#, A, a#/b#, B, gap, C, c#/d#, D, d#/e#, E, e#/f #, F #, gap, G (natural), and so on for two more octaves to the highest string, a G.

The basses are tuned like the top layer of prystrunk, diatonically in the key of G-major. The highest string, adjacent to the prystrunk, is tuned to E below the middle C (there is thus the slightest overlap in pitch between basses and prystrunk). The next string down is D, followed by C-B-A-G-F#-E-D C-B-A.

III. Posture

Proper seating and posture are essential if the bandura is to be played correctly. (The bandura is a large instrument, so every part of your body, is involved in the process of playing. Supporting the instrument is as important as actually producing the sound.)

The bandura is played from a seated position. Sit comfortably but erectly on the front edge of a hard chair. (Easy chairs are comfortable, but devastating

in their effect on a bandurist's posture.) The bandura is held on the lap, perpendicular to your body. Keeping the legs together, move the left foot slightly forward and the right foot slightly back so as to provide a more secure resting place for the instrument. The hand should grip the neck of the bandura loosely at the point where it joins the body of the instrument. The edge of the hand should rest on the joint; the thumb should grip the back of the neck and the four fingers lie loosely across the bass strings.

Now touch the fingertips of the right hand to the prystrunk just below the sound holes. Let the arm move back and forth so that the hand sweeps across the prystrunk from lowest to highest and back. The elbow should not be stiff; the arm should be hanging freely from the shoulder with a minimum of muscular tension. The hand should, assuming otherwise correct posture, traverse an area roughly parallel to the curving bridge across which the prystrunk are stretched (kobylka), within the area shaded in the diagram. This is the primary playing area. If the hand strays below it, closer to the bridge, a tiny, unpleasant sound is produced. Above it, the two layers of strings approach their crossing point and the chances of hitting a wrong note are increased.

IV. Producing the Sound

Though we have noted some similarities between the bandura and the piano and other keyboard instruments, these similarities cease when we come to the point of actually producing the sound. On the bandura no keyboard or other mechanism comes between the fingers and the strings. Nor are there any other mechanical aids-dampers, pedals, and so forth — to assist in shaping the character and duration of the sound. That task lies entirely with the fingers, and so it is of supreme importance to master the correct way of producing the sound before attempting to play anything.

Sound is produced not by plucking

the string, but by stroking it with the fingertip and fingernail. Experiment first with the index finger of the right hand. Keeping the finger perfectly straight and moving it from the knuckle, stroke **through** the string, letting your fingertip be stopped by the next string down. Make certain that the motion is primarily from your knuckle, not from the shoulder or elbow. Let your fingers do the playing, not the whole arm.

When you are comfortable with this technique, try it with the middle (3rd) and ring (4th) fingers. (We will use the piano system of finger numbering throughout, — i. e. thumb — 1, index finger — 2, middle finger — 3, ring finger — 4. The pinkie — 5 is too short to be used conveniently.) Do not let your inactive fingers curl up when one finger is playing. All fingers should be extended and ready to play at all times.

Next attempt a downward run over the range of an octave. Start from the G above middle G again using the index finger. Keeping the finger straight, let it slide from one string to the next down to the middle G. If you keep enough pressure on the strings, the fingertip will, after playing one string, automatically come to rest on the next, play that string and come to rest on the next, and so forth until a full downward scale has been played. Repeat this exercise until you are able to control the motion of your finger from one string to another and produce a smooth, even, succession of tones. Try it with the third and fourth fingers as well.

While it is possible to play descending scale passages evenly and smoothly with a single finger, upward motion requires alternation of fingers. The simplest method is to use the 2nd and 3rd fingers

in a sort of walking motion, each finger in turn playing a string, as one finger plays, move the other into position to play the next string. Remember to keep the fingers straight at the moment they stroke the string and to carry each finger's motion through until the fingertip rests firmly on the next string down. This helps with orientation — if your hand is in contact with the strings, you always know where you are and don't have to find each string individually. Also, resting the fingertip on the adjacent string will stop its vibration if it has already been played, preventing the sound from being "muddled" by too many strings sounding simultaneously. This is especially applicable to ascending motion:

When you have mastered this exercise, go on to the next section.

V. The Left Hand

As has already been noted, the edge of the left hand rests at the joint between the neck and the body of the instrument. The fingers should be at right angles to the strings.

Find G. Move your hand and eyes away and find it again, and again, until you are certain of its location and sound.

To play this string correctly, rest the tips of your 3rd and 4th fingers on the next string (A), so that only the very ends of the fingers and the fingernails are on G. Now press down on the A string. As you press down, the nails will play the G and as pressure is relaxed the A string will push your fingers back up into position to play G again. Practice this until you can complete this circular motion without letting your nails brush against the vibrating G string on the way back up. (This causes an unpleasant buzzing sound.)

All the bass strings can be played in this manner. The 3rd and 4th fingers, acting as a unit, play the lower bass strings from G on down to the lowest A. The index finger plays the rest, from upper A to E. Try the following rhythmic exercise on G, then on each of the other bass strings, using the appropriate fingers:

A musical staff with a common time signature (4/4). The first measure contains two eighth notes. The second measure contains four eighth notes. The third measure contains two eighth notes.

Now try using the fingers alternately:

A musical staff with five horizontal lines. The first note is a quarter note with a sharp sign above it, positioned on the second line. The second note is a eighth note on the third line. The third note is a quarter note with a sharp sign above it, positioned on the fourth line. The fourth note is a eighth note on the fifth line.

*3 — shall be used for the 3rd and 4th fingers of the left hand together from now on.

Don't let one of the fingers fly off the strings when the other is playing! Maintain contact with the strings at all times. (You will have to arch your 3rd, 4th, and 5th fingers so that they do no touch the D and stop it from vibrating.)

Now try combining this left hand pattern with the earlier right hand exercise:

A musical score for 'The Star-Spangled Banner' in G major (indicated by a treble clef and a sharp sign) and common time (indicated by a 'C'). The score consists of two staves. The top staff shows measures 1 through 3 of the melody. The bottom staff shows measures 1 through 3 of the bass line. The vocal line begins with a dotted half note followed by an eighth note, then continues with eighth notes. The bass line consists of quarter notes.

When you can do this, try a complete scale:

A musical score for 'The Star-Spangled Banner' in G major (two sharps) and common time. The vocal line starts with a half note followed by an eighth note, then continues with eighth notes. The piano accompaniment consists of eighth-note chords. Measure 2 ends with a fermata over the last note.

When you can play this smoothly, develop the left hand further.

It is necessary to work on the left hand until you no longer have to look at it. You must play the left hand part "by touch", so that you can pay full attention to the right hand. On this very next set of exercises, you can look at your left hand the first two or three times you try each interval, to make sure you have it right — then try it "blind." Try to develop the habit of playing without looking away. Do not be discouraged if you miss often.

Jump with the 3rd (4th) finger from G down to the lower D and back:

A musical staff in G major (indicated by a 'G' with a sharp sign) and common time (indicated by a 'C'). The melody begins with a quarter note, followed by six eighth notes. The notes are distributed across three measures.

Now try G to C.

When you can jump to the correct string most of the time, try combining these notes in the following common patterns:

A musical staff in G major (one sharp) and common time. It begins with a half note, followed by six quarter notes. The notes are positioned above the staff, with vertical stems extending downwards.

Try the scale again, this time using a more complex bass pattern;

A musical score for piano, featuring two staves. The top staff uses a treble clef and consists of six measures. The bottom staff uses a bass clef and also consists of six measures. The music is in common time and includes various note values such as eighth and sixteenth notes.

Once you have developed your left hand to the point that you can play the preceding exercise rhythmically and with few mistakes, only a few simple techniques remain to be mastered before you can try the exercises and pieces.

VI. Playing more than one string simultaneously.

Several of the pieces at the end of this section call for the simultaneous playing of two notes a third apart in the right

hand. To play, say, middle G and the B above it, place the 2nd finger on the lower string, the 3rd finger on the upper. Keeping the fingers straight and quite stiff, stroke through the strings just as if each finger were playing by itself, coming to rest firmly on the next pair of strings down. Repeat this until you can get both fingers to play simultaneously.

Now try a descending run similar to the one we used earlier with one finger:

VI. Using the thumb

Since the thumb moves in the opposite direction from the other fingers, it follows that it cannot play in exactly the same way. The thumb is not required to follow through until it rests on the next string up — this would require holding the hand at a very artificial angle. Instead, the thumb plays up away from the strings **with as short a motion as possible**.

Try placing the tip of your finger (2nd) on A. Then, keeping the 2nd finger down, play G with the thumb. Let

the thumb play slightly higher on the strings than the 2nd finger to keep it from knocking the 2nd finger out of place.

Once you can do this, try:

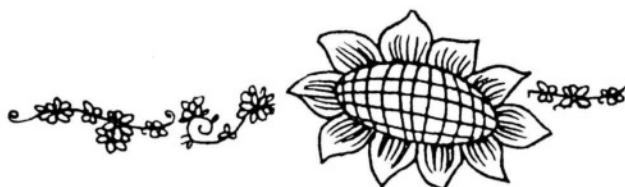

Make sure the 2nd, 3rd, and 4th fingers are playing correctly, and try to keep the thumb from getting in their way.

Finally, try adding the thumb to the 2nd and 3rd fingers to play a full, three-note chord. Avoid plucking! The 2nd and 3rd fingers should still follow through and remain on the next lowest string after playing their note.

Once you can play each of these chords in a co-ordinated fashion, try applying these basic techniques to some of the exercises and songs that will be featured in subsequent issues.

**УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ
АМЕРИКИ**

B I T A C

та бажає багато успіхів в продовжуванню довголітньої праці у вишколі нашої молоді в грі на бандурі.

УКРАЇНСЬКИЙ КОНГРЕСОВИЙ КОМІТЕТ

Слава юним бандуристам, які через бандуру здобувають нам
приятелів! Щастя Вам Боже у дальшій корисній праці для нашого
Народу!

ГАЛАНТЕРІЙНА КРАМНИЦЯ

власники: МИХАЙЛО, АНАСТАСІЯ ПИРСЬКІ

РІЗНОЇ ВЕЛИЧИНІ ХУСТКИ, РІЗНИХ РОЗМІРІВ
ВСІЛЯКА МУЖЕСЬКА І ЖІНОЧА ГАЛАНТЕРІЯ
ДЖИНСИ

ЦІНИ УМІРКОВАНІ

122 FIRST AVENUE. NEW YORK, N. Y. 10009
(Bet. 7th & 8th Street)

УКРАЇНСЬКА
ФЕДЕРАЛЬНА КРЕДИТОВА КООПЕРАТИВА
“САМОПОМІЧ”
В НЮ ЙОРКУ

- Це найстарша та одна з найбільших українських кредитових кооператив на американському суходолі.
- За час свого існування досягнула великого розросту — її майно зросло до 35,000,000.00.
- Завжди давала корисні обслуги для своїх членів та нашої громади.
- Від довшого часу платить найвищу дивіденду від ощадностей у висоті 7% — нараховану чвертьрічно.
- Крім того дає зовсім безплатне життєве забезпечення для членів до висоти \$2,000.00.
- Платить дивіденду у висоті %8 від пенсійних ощадностивих вкладків.
- Видає 6-МІСЯЧНІ та 30--МІСЯЧНІ ОЩАДНОСТЕВІ СЕРТИФІКАТИ та платить найвищі відсотки, що є дозволені законом.
- Всі ощадностеві вкладки є забезпечені до висоти \$100,000, а крім того власними резервами у висоті біля \$1,500,000.00.
- УФКК „Самопоміч” служить для своїх членів дешевим та корисним кредитом.
- За часового існування уділила позичок на суму — \$61,000,000.00.
- Уділює всякого рода позички на догідних умовах сплати, даючи зовсім безплатне забезпечення на випадок смерти чи тривалої непрацездатності у висоті до \$10,000.00.
- Крім того, УФКК „Самопоміч” завжди ішла з допомогою для наших шкіл, молодечих та культурних організацій.

КОРИСТАЙМО З УСІХ ТИХ ДОБРОДІСТІВ, ЩО ЇХ ДАЄ
ДЛЯ ЧЛЕНІВ ТА ЦЛОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ НАША
РІДНА ФІНАНСОВА УСТАНОВА!

**SELF RELIANCE (N.Y.)
FEDERAL CREDIT UNION**

108 Second Ave., New York, N. Y.

Tel.: (212) 473-7310

VERCHOVYNA

ANNUAL

UKRAINIAN YOUTH FESTIVAL

sponsored by

UKRAINIAN FRATERNAL ASSOCIATION

JULY 17 — 19, 1981 — GLEN SPEY, N. Y.

UKRAINIAN RESORT CENTER

- ** FOUR STAGE SHOWS
 - Featuring
 - UKRAINIAN DANCE GROUPS
 - VOCAL GROUPS & CHOIRS
- ** THREE DANCE ORCHESTRAS
- ** DELICIOUS UKRAINIAN FOOD
- ** CULTURAL DISPLAYS
- ** UKRAINIAN SOUVENIRS & ARTS & CRAFTS

For additional information call 1-914-856-1323

ПРИВІТ
ШКОЛІ КОБЗАРСЬКОГО МИСТЕЦТВА
з нагоди

ВИДАННЯ ПЕРШОГО ЖУРНАЛУ „БАНДУРА”

Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій
Відділ УККА в Нью Йорку

Пластова Станиця в Нью Йорку, яка від початку існування Школи Кобзарського Мистецтва з повною сердечністю відкрила для неї свій дім, вітає появу першого числа квартального „Бандура”, як ще один прояв активності бандуристів.

Бажаємо довго життя тому чепурному та цікавому журналу якнайкращих успіхів!

налові а Школі Кобзарського Мистецтва дальншого росту та

СИЛЬНО! КРАСНО! ОБЕРЕЖНО! БИСТРО!

Станичина Пластова Старшина в Нью Йорку

UKRAINIAN MUSIC and its CULTURAL HERITAGE

Ukrainian Music and its Cultural Heritage; Notes on the Ukrainian Folk Song Music, by Michael Kasha; Kobza-Bandura: National Ukrainian Musical Instrument, by Leonid Haydamaka; The Bandura in Ukrainian Folk Art; Notes on the Ukrainian Folk Dances, by Vladimir Bobri; Reviews of new guitar music, recordings and books by Carl Miller; Eight pages of Ukrainian folk songs and dances arranged for guitar. Lavishly illustrated with maps, drawings, and reproductions of Ukrainian folk art.

Available at \$7.00 per copy (foreign: \$8.00)

GUITAR REVIEW 409 East 50th Street, N. Y. 10022

Юним бандуристам привіт!

ВЕСЕЛКА

Українська цукерня

144 2-га Авеню (в Пластовому Домі)

Тут в приємній атмосфері можете провести вільний час з друзями.

Tel. 254-0888

EKO

UNIVERSAL GIFT STORE, INC.

145 Second Avenue
(Bet. 9th & 10th Sts.)

New York, N. Y. 10003

Tel. ORegon 7-1210

B. ZAWISNY
C. MARSZALEK

B & C Meat Market

We Specialize In All Types Of Home Made Kolbassy
Prime Meats
And All Kinds Of Cold Cuts

111 — 1st Avenue
Bet. 6th & 7th Sts.

New York, N. Y. 10003

Phone 674-9811

BRUNO

POLISH RESTAURANT HOME COOKING

Specializing in Pierogies, Blintzes, Soups,
All Kinds of Meat and Delicious Stuffings

126 FIRST AVENUE (bet. 7 & 8 Sts.)
NEW YORK CITY, N. Y. 10009

З М І С Т

БАНДУРА	1
ГРИГОРІЙ КИТАСТИЙ	2
КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ В ПЕРТІ — АВСТРАЛІЯ	4
КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ — в англійській мові	5
Проф. Андрій Горняткевич — ВІДНОВЛЕННЯ ТРАДИЦІЙ	6
Василь Горенко — ГНАТОВА БАНДУРА	7
КАПЕЛЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА — АРГЕНТИНА	9
Проф. Юрій Григорій — БАНДУРА — ВИРАЗ ДУМОК І ПРАГНЕТЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ	12
Проф. Андрій Горняткевич — Струни чернігівської бандури НАМ ПИЩУТЬ	15
МИРОН СУРМАЧ	16
Валентина Гурська — ПЛАСТОВИЙ АНСАМБЛЬ „ВОДОГРАЙ” У СИРАКУЗАХ	17
ШКОЛА БАНДУРИ ЛЯШН — КАНАДА	18
АНСАМБЛЬ ІМ. „ГНАТА ХОТКЕВИЧА” В ТОРОНТО	19
КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР — ЕМЛЕНТОН	21
ЧОТИРОДЕННИЙ КОБЗАРСЬКИЙ ТАБІР, НЮ ЙОРК	22
ЛИСТИ ДО РЕДАКЦІЇ	26
НОВІ ВИДАННЯ	27
Др. Андрій Горняткевич — СЕМІНАРІ	27
Юліян Китастий — ВСТУП ДО КУРСУ ГРИ НА БАНДУРІ	28
ОГОЛОШЕННЯ	34

SCHOOL OF BANDURA
84-82 164th Street
Jamaica, N. Y. 11432